

AGUSTÍ ALCOBERRO, GUANYADOR DEL SANT JORDI I JAUME SUBIRANA DEL CARLES RIBA, EN LA NIT DE SANTA LLÚCIA

Santa Llúcia va ser festa al Nord

Agustí Alcoberro, amb la novel·la *Retrat de Carme en penombra*, es va endur els 5 milions del premi Sant Jordi i va ser el gran triomfador de la Nit de Santa Llúcia de 1988. Jaume Subirana, amb *Agendes*, va guanyar el Carles Riba de poesia i Carme Guasch va triomfar en la narració, en obtenir el premi Víctor Català pel recull *Situacions insulars*.

El Palau d'Exposicions de Perpinyà va ser l'esplèndid marc que va acollir la Festa de les Lletres Catalanes en la primera vegada —en els seus 38 anys d'història— que se celebrava fora del Principat. El president Pujol, que va afirmar que si havia assistit a la festa era precisament perquè se celebrava a Perpinyà, va presidir l'acte al costat de l'alcalde de la ciutat, Paul Alduy i el president del Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló, Jacques Blanc, que va fer el seu parlament en occità. El balanç va ser plenament existós i l'any que ve serà Terrassa —seu de la caixa que finança el Sant Jordi— que s'enfrontarà amb el repte de superar la participació dels dos últims anys.

Jordi Carbonell, que, com a president d'Omnium Cultural de la Catalunya Nord, va dur el pes de l'organització de l'acte, va remarcar en el seu parlament de benvinguda que no es vol deixar perdre l'esforç que aquest any s'ha dut a terme. La quinzena cultural catalana que aquest any es va celebrar com a pòrtic de la festa continuarà va dir «fins que es desperti la fibra catalana de la gent d'aquí». Josep Millàs, president de l'entitat organitzadora, va defensar el caràcter itinerant de la Nit i va refermar que les Catalunyes del Nord i del Sud constitueixen un sol poble.

La nota més positiva de l'acte va ser el rècord de participació popular, que en contra dels pronòstics va superar la de l'any anterior a Manresa. El sopar es va ressentir de la dificultat d'alimentar al mateix temps més de dues mil persones, i no va destacar per la seva abundància. Amanida amb fetges i pedrers de primer, pintada —aquesta mena de gallina negra amb puntets blancs— de segon, i un enorme pastís sorpresa coronat per l'emblema del

La Nit de Santa Llúcia es va celebrar per primera vegada a la Catalunya Nord i va assolir un èxit sense precedents. Agustí Alcoberro i Jaume Subirana van encapçalar el palmarès en una festa on es van repartir onze premis i es va batre un nou rècord d'assistència.

Carles Singla

XAVIER RUIZ

XAVIER RUIZ

Dalt, Jaume Subirana. Baix, aspecte de la taula d'autoritats.

mil·lenari van configurar el menú. El pàrking del Palau era ple d'autocars arribats d'arreu dels Països Catalans i a la tarda TV3 hi va retransmetre en directe el programa concurs *Dit i fet*.

La nota negativa la van protagonitzar els que van desertar de la sala i escridassar Jordi Pujol quan aquest, en el seu discurs de tancament, va pronunciar unes frases en francès en senyal de cortesia i en reconeixement de la realitat *de facto* que cada vegada menys gent entén el català a la Catalunya Nord. El president, però, va capejar el temporal amb la seva serenitat habitual i va destacar en les seves paraules la renovació del panorama de la literatura catalana que es despenia de l'edat dels premiats.

En efecte, els dos grans guanyadors de la nit tenien, respectivament, 30 i 25 anys. Agustí Alcoberro és professor d'institut, com la protagonista de la seva novel·la, una dona que, amb el rerafons de la vaga d'ensenyament de l'any passat, rememora la seva vida. Vicenç Villatoro, que amb Josep Faulí, Carme Arnau, Joan Mas i Bauzà i Joan Triadú, formava el jurat, va declarar que resultava plenament creïble que el llibre era escrit per una dona.

Jaume Subirana, per la seva banda, va fer bona la tradició que els premiats del Carles Riba han estat abans finalistes. Ell ho va ser el 1984 —quan va vencer el seu amic Carles Torner— amb el volum *Pel viure extrem*. La seva profunda amistat amb Oriol Iz-

quierdo, un dels membres del jurat, no va ser obstacle perquè es fes amb el premi amb un aplec de poemes de temàtica i contingut molt diversos reunits sota la ficció que es tracta de reflexions anotades en un dietari. «A *Agendes* parlo, va dir Subirana, dels temes que han parlat els poetes de tota la vida, l'amor, la mort, el pas del temps, la felicitat, perquè tampoc no crec que n'hi hagi més».

Les narracions premiades en la 37 edició del Víctor Català —el més veterà dels premis de la Nit— són, com la novel·la d'Alcoberro, protagonitzades per dones, en aquest cas immerses en situacions d'aïllament. *Situacions insulars* serà el tercer llibre de la gironina Carme Guasch, que anteriorment havia publicat el recull de poemes *Amant i amic* i la novel·la *Trena de cendra*. Contràriament al que havia passat els darrers anys, el jurat va destacar en guany l'elevada qualitat dels originals que s'havien presentat al premi. En el Sant Jordi, en canvi, tot apuntava que el nivell general havia estat molt fluix, seguint la línia de l'any anterior i que sembla caracteritzar, en els darrers temps, la majoria dels premis de novel·la en català.

La nit va ser pròdiga en premis i se'n van repartir un total de tretze. En literatura jove, Daniel Palomar va desbancar la nova gran promesa femenina, Maria de la Pau Janer, en guanyar el Folch i Torres de novel·la per a nois i noies amb *El secret del comte*. El Lola Anglada de contes per a infants va estar per a Salvador Comella amb *Sis contes per a regal*.

En l'apartat d'assaig, el Xarxa va ser per a A. Moliner i Prada per l'estudi *La Catalunya resistent a la dominació francesa (1808-1814)*. El premi Fundació Congrés de Cultura Catalana, de biografia i estudis històrics, que es va endur Jaume Medina Casanovas amb una biografia de Carles Riba, va ser destacat per Josep Benet per l'altíssim nivell dels tres treballs que s'hi havien presentat. L'Àngel Fàbregues de treballs sobre animació va ser per a la jove veníssima Montserrat Roig i Torrents amb *Em dic... Saps el meu nom?... Plàstica*. El jurat del Memorial Joan B. Cendrós va donar a la nit la nota internacional en guardonar el flamenc Bob de Nijs —traductor del *Tirant lo blanc* l'holandès— per l'article «Experiència de traductor», publicat a *Serra d'or*.

El text que va rebre el premi *Avui* de periodisme, *Algú sap cap a on anem?*, de Salvador Cardús, havia estat —com el 1987— publicat en el dia-

XAYTER RUIZ

Mai fins ara cap nit de Santa Llúcia havia aconseguit tanta assistència.

ri que el dona. Finalment, els premis Òmnium Cultural de ràdio i televisió, que ja s'havien donat a conèixer abans de la festa, van ser recollits per Josep Cuní per *El matí de Josep Cuní* (Catalunya Ràdio) i Vicenç Villatoro per *Crònica 3* (TV3), respectivament.

Una trajectòria fulgurant

Alcoberro va estar a la presó als setze anys. Als divuit era mestre, als vint-i-quatre catedràtic, i ara, als trenta, director de l'institut Mercè Rodoreda de l'Hospitalet i flamant guanyador del premi Sant Jordi de novel·la. Empordanès de Pals i amb una intensa trajectòria en el moviment independentista, Alcoberro s'havia dedicat fins ara a la literatura infantil i juvenil amb tres llibres publicats: *El secret del doctor Gilbert* —10 edicions i 30.000 exemplars venuts—, *Una troca embolicada* i *Set gates de vida* —premi Lola Anglada 1986.

El desig de superar-se i escriure per a adults i l'esquer econòmic el van decidir a presentar-se al premi, «que mai no vaig esperar que em donessin», va dir. *Retrat de Carme en penombra* va ser definida per ell mateix com «una anàlisi introspectiva feta per una dona

d'uns quaranta anys, professora d'institut, que desmitifica la generació que va prendre consciència política els anys 70 i que posteriorment ha replantejat les seves posicions o n'ha evolucionat cap a l'ombra del poder». Tot i no pertànyer a aquesta generació, Alcoberro va afirmar que «la conec bastant bé i penso que queden moltes coses a dir sobre la transició, i altres que han estat dites, potser jo les dic d'una manera més radical».

El llibre, on l'autor reconeix influències de Huxley i Proust, parla de solitud i està escrit sense concessions i amb tristesa, però també «amb tendresa i un rerafons d'esperança». Dos eixos n'estructuren la història, el primer, més fred i notarial, conté les accions i reflexions de la protagonista, que transcorren en temps real durant la vaga d'ensenyaments del curs passat. Les pinzellades de la vida d'aquesta dona, des de la infantesa fins al divorci, formen el segon.

La novel·la, escrita l'estiu passat i d'una extensió que voreja les 240 pàgines serà publicada per Edicions 62. Agustí Alcoberro, amb els cinc milions del premi, podrà comprar un bon regal per al seu fill que —si tot va bé—, neixerà dintre d'un mes. □